

توافقی که بر شن سوار بود

مهدی مطهرنیا

کارشناس روابط بین الملل

سخن گفتن از برجام در وضعیتی که نظام بین الملل دچار دوران گذار و بحران‌های ناشی از آن گذار در حوزه‌های گوناگون است، نشان دهنده تلاش برای ایجاد یک گونه از ثبات نسبی در تنش‌ها و پیامدهای ناشی از این تنش‌ها در این دوران است. به هر روی ایران از منظر جغرافیایی و درگیری‌های ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیک بر سازنده جایگاه پل پیروزی در بین شمال و جنوب در قرن بیستم و شکل‌گیری نظم نوین جهانی بر مبنای نظام دو قطبی بلوک غرب و شرق بود و اکنون در دوران شکل‌گیری نظم نوین جهانی در قرن بیست و یکم باز ایران به نظر پل پیروزی میان شرق و غرب است و شمال و جنوب به شرق و غرب تبدیل شده است. این دفعه نخست نیست که از احیای برجام از سال ۲۰۱۵ به بعد که این توافق امضا شد به گوش می‌رسد. توافق برجام از همان روز اول روی شن سوار بود چرا که این توافق بر مبنایی شکل گرفت که ایران تفسیر خود از این توافق را چیزی می‌انست و گروه ۵+۱ تفسیر خاص خود را داشت و ایالات متحده آمریکا در برابر ایران به عنوان کنشگران اصلی این توافق تفسیر دیگری را ارائه می‌دادند. این تفسیر و تعبیر در نهایت منجر به آن شد که از همان آغاز برجام در بستری روان قرار گیرد و هر کدام از آن‌ها معنا و تعبیر خاص خود را داشته باشند. جمهوری اسلامی ایران در نهایت برای اجرا شدن برجام شروعی گذاشت و ایالات متحده آمریکا تهدید خروج از برجام را در زمان ترامپ عملیاتی کردند. از همین‌رو از مگرون و دیگر رهبران غرب و شرق در باب احیای برجام شنیده‌ایم و تلاش‌های مختلفی از گروه‌نم گرفته تا اکنون سازمان ملل متحد، برای احیای برجام خیره‌هایی به گوش می‌رسد. این در حالی است که در ایران خبرگزاری‌های گوناگون تلاش دارند در قالب خبر درمانی ماجرای برجام زنده باشد و زنده باقی باشد و از طرفی دیگر بر اساس آنچه شنیده می‌شود تلاش بسیار زیادی وجود دارد تا در پرتو تغییر و تحولات موجود هر بار به گوش برسد اما در عمل هیچ کدام از آن‌ها به نهایت عمل نرسیده است. این را باید مورد توجه قرار داد که با توجه به پیشینه موضوع وضعیت ایران، وضعیت منطقه و نظام بین‌الملل احیای برجام به عنوان معجزه‌ای تلقی می‌شود که متوجه زنده گردن مردگان است و دم مسیحایی و عیسوی وجود ندارد که بتواند اکنون توافقی مانند برجام را زنده کند اما می‌توان با نام برجام این حرکت را به سمت و سوی سوق داد که بتوان در این مسیر زمینه‌های ایجاد توافقی نوین را به نام برجام و به یاد برجام باز تعریف و بازسازی کرد. از این رو باید بر این نکته تأکید شد که توافق برجام در قالبی دیگر با شکل برجام و محتوایی دیگر امکان‌پذیر است اما احتمال آن بسیار کم است.

خبر

سختگویی دولت:

مردم در این دولت میدان دار هستند

آرمان ملی: سختگویی دولت گفت: در مبارزه با فساد، سامانه‌محور شدیم و به جای آنکه مدیر شخصاً تصمیم بگیرد، کاری کردیم که مردم باز یگران اصلی شوند. علی بهادری جهرمی در حاشیه بازدید از نمایشگاه «روایت خدمت» در جمع خبرنگاران درباره عرضه محصولات دانش‌بنیان در این نمایشگاه، گفت: از محصولات عرضه شده در نمایشگاه‌های دولت و معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری انرژی می‌گیرم چون می‌بینم که جوان ایرانی در حوزه علم برای خود سقفی نمی‌شناسد. وی افزود: در غرفه ستاد مدیریتی بحران هم پهباد شناسایی عرضه شده بود که محصول دانش‌بنیان‌هاست یا در حوزه نفت و انرژی پهبادهای شناسایی ذخایر طراحی و ساخته شده که شرکت‌های دانش‌بنیان آن‌ها را تولید کرده‌اند. مهم‌ترین دستاوردهای ما مرتبط با گفت‌وگوها و شعارهای اصلی دولت بوده است، اینکه دولت به صورت مردمی اداره شود یا اینکه با فساد مبارزه کنیم. بهادری جهرمی گفت: اینکه مردم میدان دار باشند در این دولت محقق شد. به‌عنوان نمونه در تولید گندم از ۴.۵ میلیون تن در سال ۹۹ به بالغ بر ۱۰ میلیون تن تولید گندم در سال گذشته رسیدیم. این کار را مردم انجام داده‌اند نه دولت، آنچه مردم از دولت می‌خواهند این است که قیمت‌گذاری و تأمین بذر و کود با قیمت مناسب باشد. وی با اشاره به اینکه در سایر کالاهای اساسی هم ۲۵ درصد رشد تولید تجربه کردیم، اظهار کرد: در بخش تجارت خارجی دست‌یابی به ۱۱۲ میلیارد دلار، کار مردم بود؛ بخش خصوصی و سایر شرکت‌ها این کار را انجام دادند و دولت صرفاً زمینه‌ساز و تسهیل‌گر بود. این میزان تجارت، غیر از فروش نفت است. همچنین پهباد سمپاش عرضه شده در غرفه وزارت جهاد کشاورزی، همان پهبادی است که رئیس‌جمهوری با خود به آفریقا برد و آن‌ها از آن خریدند که محصول شرکت‌های دانش‌بنیان است. سختگویی دولت افزود: دولت فقط فضا را برای شرکت‌ها فراهم می‌کند یا مثلاً در سفر دیگر رئیس‌جمهوری ربات جراج را به مسئولان آن کشور عرضه کرد. این در حالی است که دولت نه تولیدکننده است و نه فروشنده و صرفاً آن‌را به دیگر کشورها معرفی کرده است. در مبارزه با فساد، سامانه‌محور شدیم و به جای آنکه مدیر شخصاً تصمیم بگیرد، کاری کردیم که مردم باز یگران اصلی شوند. دبیر هیات دولت ادامه داد: سال گذشته عضو پیمان شانگهای شدیم و امسال به گروه کشورهای بریکس پیوستیم که ظرفیت‌های ما را توسعه می‌دهد، بریکس یک سوّم مساحت دنیا را در اختیار دارد و ۴۰ درصد جمعیت دنیا در این کشورها قرار دارد که هم می‌تواند بازار خوبی برای محصولات ما باشد و هم می‌تواند بخشی از نیاز ما را تأمین کنند.

رئیس‌جمهور:

راه‌اندازی فاز ۱۱ پارس جنوبی کار ماندگار متخصصان ایرانی است

آرمان ملی: رئیس‌جمهور در مراسم افتتاح فاز ۱۱ پارس جنوبی با بیان این که «کار بزرگی که در پارس جنوبی به دست متخصصان ایرانی انجام شده ماندگار است»، اظهار کرد: این اقدام برای راه‌اندازی فاز ۱۱ پارس جنوبی ویژگی‌ای دارد که در زمانی که شرکت توتال متعهد به انجام این کار شده بود، برخلاف تعهد آن را رها کردند و این نوعی تحقیر برای دست‌اندرکاران ایرانی بود. سیدابراهیم رئیسی گفت: آنان کار چندانی هم انجام نداده بودند و اکنون به دست متخصصان ایرانی این اقدام بزرگ انجام شده است. این کار بسیار پیچیده و فنی است. کاری که قرار بود چهار سال بعد به نتیجه برسد سه تا چهار سال زودتر بهره‌برداری شد و صرفه جویی در زمان انجام گرفت. وی یادآور شد: آغاز این کار با هفت میلیون مترمکعب گاز است اما تا ۵۰ میلیون مترمکعب افزایش پیدا خواهد کرد. این کارها در شرکت پتروشیمی و وزارت نفت با انگیزه دنبال می‌شود. ما باید امروز افتخار کنیم که این کار نه تنها به دست متخصصان ایرانی انجام می‌شود بلکه از دانش و توانایی ملت و جوانان ایرانی برای کمک‌رسانی به دیگر کشورها، البته کالایی که مورد نیاز است در خواست وجود دارد. این اتفاقی بود که در آفریقای جنوبی رخ داد و در تزنولا هم به همین شکل صورت گرفت. رئیس‌جمهور ادامه داد: امروز توتال کشور را به پیش توتال داد: ما کسب درآمد داشته‌باشند. رئیسی

درآمد ۵ میلیارد دلاری

سید ابراهیم رئیسی، رئیس دولت سیزدهم در مراسم آغاز تولید گاز از فاز ۱۱ میدان مشترک گازی پارس جنوبی گفت: قبلاً گفت‌وگوها این بود که اگر دیگران احم کردند ما کار را زمین می‌گذاریم و اگر لیخنند زنده کار را آغاز می‌کنیم. ما امروز کشور را به‌اخم و لیخنند دیگران متصل نکردیم. حالا چند ساعت پس از این اظهارات، دفتر حسن روحانی رئیس‌دولت‌های یازدهم و دوازدهم آماری از فازهای تکمیل‌شده پارس جنوبی در طول فعالیت دولت‌های وی منتشر کرده است: ۱- از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹، تعداد فازهای تکمیل‌شده پارس جنوبی از ۱۰ فاز به ۲۷ فاز رسید و اینگونه بود که ایران در برداشت گاز از این میدان مشترک، قطر را پشت‌سر گذاشت. ۲- در همان فاصله ۹۲ تا ۹۹ تعداد سکوها نصب شده در میدان مشترک پارس جنوبی هم با ۲۴۶٪ افزایش از ۱۱ سکو به ۳۷ سکو رسید. ۳- نهایتاً با توسعه پارس جنوبی در دولت روحانی، تولید روزانه گاز از این میدان مشترک، ۵/۲ برابر شد.

حمایت در هر شرایطی

معاون سیاسی نماینده ولی فقیه در سپاه گفت: جمهوری اسلامی قلعه‌ای به نام قشر مذهبی دارد که در هر شرایطی از آن حمایت می‌کند. در آخرین لحظات اعتراضات سال گذشته برخی از برآوردهای امنیتی اس‌ان‌تی‌ها که در رسانه‌ها منتشر شد، حکایت از آن داشت که آنان قدرت، اتنمندی، اعتبار و بازدارندگی اجتماعی قشر مذهبی را در طراحی عملیاتی خود نادیده گرفته بودند. ید... جوانی اظهار داشت: بدنه عمومی جامعه نسبت به مذهب و مذهبی‌ها احترام قائلند، بنابراین تلاش دشمن بر خرد کردن مذهب، مذهبیین و جامعه مذهبی در ایران قرار گرفته است. معاون سیاسی نماینده ولی فقیه در سپاه گفت: شعار «زن، زندگی، آزادی» اسم رمز اندلسی‌کردن ایران است. جهاد تبیین مبارزه فکری با دشمن است.

ادعای جدید درباره

ردصلاحیت‌هاشمی

اسماعیل کوثری، نماینده تهران در مجلس شورای اسلامی با اشاره به تصمیم شورای نگهبان مبنی بر رد صلاحیت آیت‌ا... هاشمی در انتخابات ۹۲ گفت: آقای هاشمی به رهبری گفت که شرعاً از نظر جسمی توان این مسئولیت را ندارد. کوثری با تأکید بر اینکه «عملکرد شورای نگهبان در دوره‌های مختلف مبنی بر قانون بوده است» گفت: برای نمونه در انتخابات ۹۲ آقای هاشمی رحمة... علیه پیش از آنکه در انتخابات ثبت نام کند با رهبر انقلاب دیداری داشت و به ایشان گفت که فشار زیادی برای ثبت نام من وجود دارد اما شرعاً نظر جسمی توان لازم برای این مسئولیت را ندارم.» سردار کوثری به این سوال که «این خاطره را از رهبری یا هاشمی شنیده‌است؟» پاسخ داد.

رئیس قوه قضائیه:

باید بررسی کنیم چه میزان در تحقق عدالت توفیق داشته‌ایم

در همه شئون و ساحت‌ها، اهتمام داشته‌باشیم؛ تحقق و گسترش عدالت از اهداف نظام جمهوری اسلامی ایران است و دست‌گام قضائی نیز در این راستا دارای وظایف و مسئولیت‌های ذاتی و قانونی است. رئیس دستگاه قضا بیان کرد: ما در فرآیند بازنگری و روزآمد کردن سند تحول قضائی باید بررسی کنیم که چه میزان در گام نخست در راستای تحقق و گسترش عدالت توفیق داشته‌ایم و برای توفیق بیشتر در گام بعدی، باید چه دستورکارهایی را دنبال کنیم؛ این عدالت‌گستری گامی مستقیماً باید از ناحیه دستگاه قضائی دنبال شود و گامی نیز در این مسیر باید به قوای دیگر کمک و مساعدت کنیم. رئیس قوه قضائیه تصریح کرد: اگر چه یکی از شئون مهم تحقق و گسترش عدالت، فرآیندهای قضائی و محبت عدالت در محکمه است؛ اما باید توجه داشت که مقوله عدالت‌گستری شامل شئون و ساحت‌های مختلفی از جمله عدالت در تقنین، عدالت در اجرا، عدالت در توزیع فرصت‌ها، عدالت اقتصادی، اجتماعی و سیاسی نیز می‌شود. باید عدالت را به

«آرمان ملی» احتمال بر داشته شدن گام بعدی بین ایران و آمریکا را بررسی می‌کند

ورود تروئیکای اروپایی به میز احیای برجام

سازمان ملل مکانی برای آغاز مذاکرات احیای برجام استقبال مگرون از بازگشت به توافق

گام‌های بعدی را برداریم.»
گام بعدی، مذاکره در سازمان ملل به نظر همان گونه که سختگویی وزارت خارجه به عنوان یک مقام مسئول در عرصه سیاست خارجی اعلام کرده گام بعدی برای نزدیک کردن طرفین به مساله برجام بعد از گام اول (آزادی زندانیان در برابر آزادی‌داری‌ها) ایجاد مقدماتی برای حل مسائل باقی مانده در پرونده هسته‌ای است. این مقدمات با گزارش مثبت آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای پایه‌گذاری می‌شود تا پس از این گزارش مثبت که ظاهراً برای اروپایی‌ها و حتی آمریکایی‌ها مسلم است گامی دیگر در جهت احیای توافق بین وین بر داشته شود. هر چند این روزها کشورهای عرب منطقه در حال میانجی‌گری بین ایران و آمریکا هستند اما واسط اصلی بین تهران و واشنگتن نه‌اعراب بلکه تروئیکای اروپایی‌اند. از این رو ورود اروپایی‌ها به زمین بازی ایران و آمریکا یک نشانه آشکار از تفاهم طرفین برای احیای برجام است. سختگویی دست‌گام دیپلماسی درباره رازینوی طرف‌های مذاکراتی ایران در خصوص مذاکرات رفع تحریم‌ها در حاشیه نشست مجمع عمومی سازمان ملل در نیویورک که علی باقری به آن اشاره کرده بود، گفت: ما به مسیر مذاکره و دیپلماسی برای رفع تحریم‌ها پایبند هستیم و جمهوری اسلامی ایران از فرصت‌های دیپلماتیک برای رفع تحریم‌های ظالمانه غفلت نخواهد کرد. اکنون نمی‌توانم جزئیاتی بیش از این در اختیار شما قرار دهم. *استقبال مگرون از بازگشت به توافق پیداست که همه چیز بر نامه‌ریزی شده است.

کوتاه

پاسخ دفتر حسن روحانی

سید ابراهیم رئیسی، رئیس دولت سیزدهم در مراسم آغاز تولید گاز از فاز ۱۱ میدان مشترک گازی پارس جنوبی گفت: قبلاً گفت‌وگوها این بود که اگر دیگران احم کردند ما کار را زمین می‌گذاریم و اگر لیخنند زنده کار را آغاز می‌کنیم. ما امروز کشور را به‌اخم و لیخنند دیگران متصل نکردیم. حالا چند ساعت پس از این اظهارات، دفتر حسن روحانی رئیس‌دولت‌های یازدهم و دوازدهم آماری از فازهای تکمیل‌شده پارس جنوبی در طول فعالیت دولت‌های وی منتشر کرده است: ۱- از سال ۱۳۹۲ تا ۱۳۹۹، تعداد فازهای تکمیل‌شده پارس جنوبی از ۱۰ فاز به ۲۷ فاز رسید و اینگونه بود که ایران در برداشت گاز از این میدان مشترک، قطر را پشت‌سر گذاشت. ۲- در همان فاصله ۹۲ تا ۹۹ تعداد سکوها نصب شده در میدان مشترک پارس جنوبی هم با ۲۴۶٪ افزایش از ۱۱ سکو به ۳۷ سکو رسید. ۳- نهایتاً با توسعه پارس جنوبی در دولت روحانی، تولید روزانه گاز از این میدان مشترک، ۵/۲ برابر شد.

در بریکس رئیس وجود ندارد

«میخائیل اولیانوف» نماینده دائم روسیه در سازمان‌های بین‌المللی مستقر در وین اتریش در پیامی در شبکه اجتماعی «یکس» (توییتر سابق) گروه بریکس را با اتحادها و گروه‌های غربی مثل گروه هفت مقایسه کرد. این دیپلمات روس نوشت: تفاوت اصلی بین نهادهای غربی (گروه هفت، ناتو، اتحادیه اروپا و غیره) از یک سو و بریکس و از سوی دیگر چیست؟ رئیسی در بریکس، داخلی یا خارجی وجود ندارد. همه اعضای این گروه برابر هستند. می‌توانید همین را درباره نهادهای غربی بگویید؟ «سرگئی لاوروف» وزیر خارجه روسیه هم در مقایسه‌ای مشابه گفت تفاوت بریکس و گروه هفت یا سایر ائتلاف‌های غرب محور این است که در آن‌ها همه به ایالات متحده نگاه می‌کنند. نماینده دائم روسیه در سازمان‌های بین‌المللی در مقایسه گروه بریکس با سازمان‌ها و نمونه‌های غربی گفت در بریکس رئیس داخلی یا خارجی وجود ندارد و همه اعضای این گروه با هم برابر هستند.

حکم مهرب رئیس جمهوری برای نماینده مجلس

هادی بیگی نژاد نایب‌رئیس کمیسیون انرژی و نماینده مردم ملایر در مجلس شورای اسلامی طی حکمی از سوی رئیس‌جمهور عضو هیات تطبیق قرارداد‌های نفتی کشور شد. بنابراین گزارش طی این حکم، سید ابراهیم رئیسی رئیس‌جمهور، هادی بیگی نژاد را در این دوره از هیات تطبیق منصوب کرد. یادآور می‌شود، این هیات ۷ نفره، نظارت بر انعقاد و اجرای قرارداد‌های نفتی در کشور و احراز عدم مغایرت قرارداد‌های پیشنهادی وزارت نفت با مقررات و الگوی مصوب هیات وزیران را به عهده دارد.

تجهیز نیروی دریایی سپاه به زیر دریایی‌های سرنشین دار

یک مقام آگاه در وزارت دفاع در حاشیه نمایشگاه صنعت دفاعی از تجهیز نیروی دریایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به زیر دریایی‌های سرنشین‌دار در آینده نزدیک خبر داد. انطور که تسنیم کسب اطلاع کرده نیروی دریایی سپاه قرار است به نوع جدید زیر دریایی غدیری و همچنین زیر دریایی فاتح که در سازمان صنایع دریایی وزارت دفاع تولید شده‌اند، مجهز شود. اسفندماه سال ۹۷ سرحال تنگسیری فرمانده نیروی دریایی سپاه در گفت‌وگو با خبرنگار دفاعی خبرگزاری تسنیم از برنامه این نیروی دریایی تجهیز به زیر دریایی سرنشین‌دار خبر داده بود. وی در این باره گفته بود: زیر دریایی که ما دنبال آن هستیم، کلاس میدجت است که پیشرفته‌تر از زیر دریایی غدیر باشد، مانند زیر سطحی فاتح و یا خلیج فارس را که هم‌اکنون در وزارت دفاع در حال ساخت است مدنظر داریم؛ البته یکی از درخواست‌های ما زیر دریایی‌های فاتح و خلیج فارس است. فرمانده نیروی دریایی سپاه درباره تسلیحاتی که در زیر دریایی‌های سپاه به کارگیری می‌شوند، نیز گفته بود: این زیر دریایی‌ها علاوه بر مجهز بودن به اژدر باید به موشک‌های کروز زیر سطح به سطح هم مجهز باشند.

تصویب لایحه حجاب

«حسن نوروزی»، نایب‌رئیس کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی در مورد روند تصویب لایحه عفاف و حجاب در کمیسیون ویژه گفت: «این لایحه از نظر ما به پایان رسیده است. تمام ما فقط منتظر یک رای گیری در مجلس هستیم که مدت زمان اجرایی شدن این لایحه ۳ ساله باشد یا ۵ ساله بعد از مشخص شدن زمان اجرایی، لایحه به شورای نگهبان ارسال می‌شود.» او گفت: «من چند روز پیش گفتیم لایحه به شورای نگهبان فرستاده شد. ما فکر می‌کردیم که دیگر تمام است اما چند اشکال موقت وجود داشت که آن‌ها هم بر طرف شده است. لایحه نهایی شدن عفاف و حجاب، ۷۰ ماده است و بعد از اربعین به مجلس می‌رود.» هادی طحان‌نظیف، سخنگوی نگهبان شورای نگهبان در نشست خبری در مورد لایحه عفاف و حجاب گفت: «این لایحه هنوز به شورای نگهبان ارسال نشده و گویا هنوز در کمیسیون تخصصی مجلس نیز نهایی نشده و هنوز برای زمان بندی اجرای آزمایشی در صحن علنی مجلس تصمیم‌گیری نشده است.»